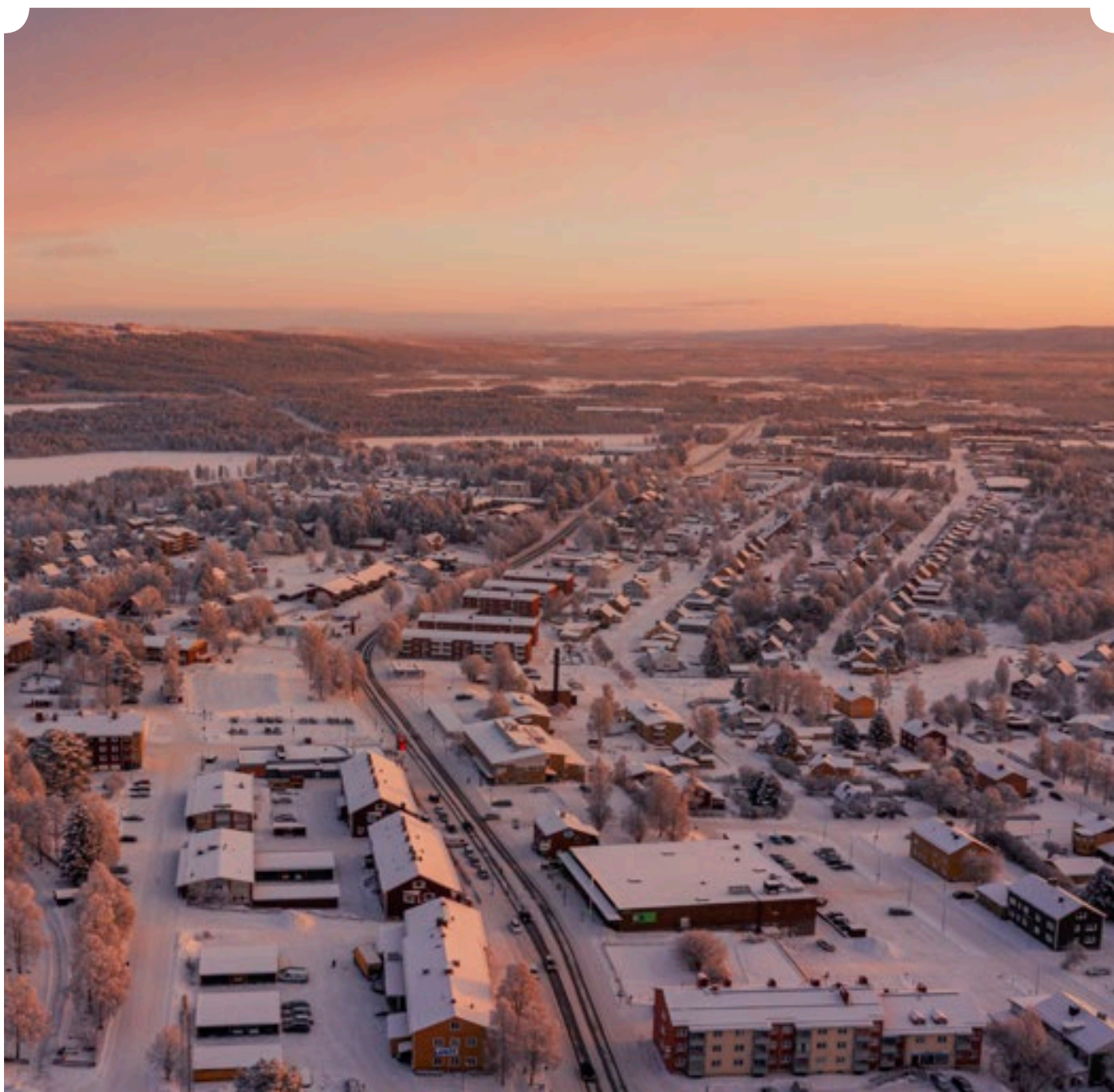
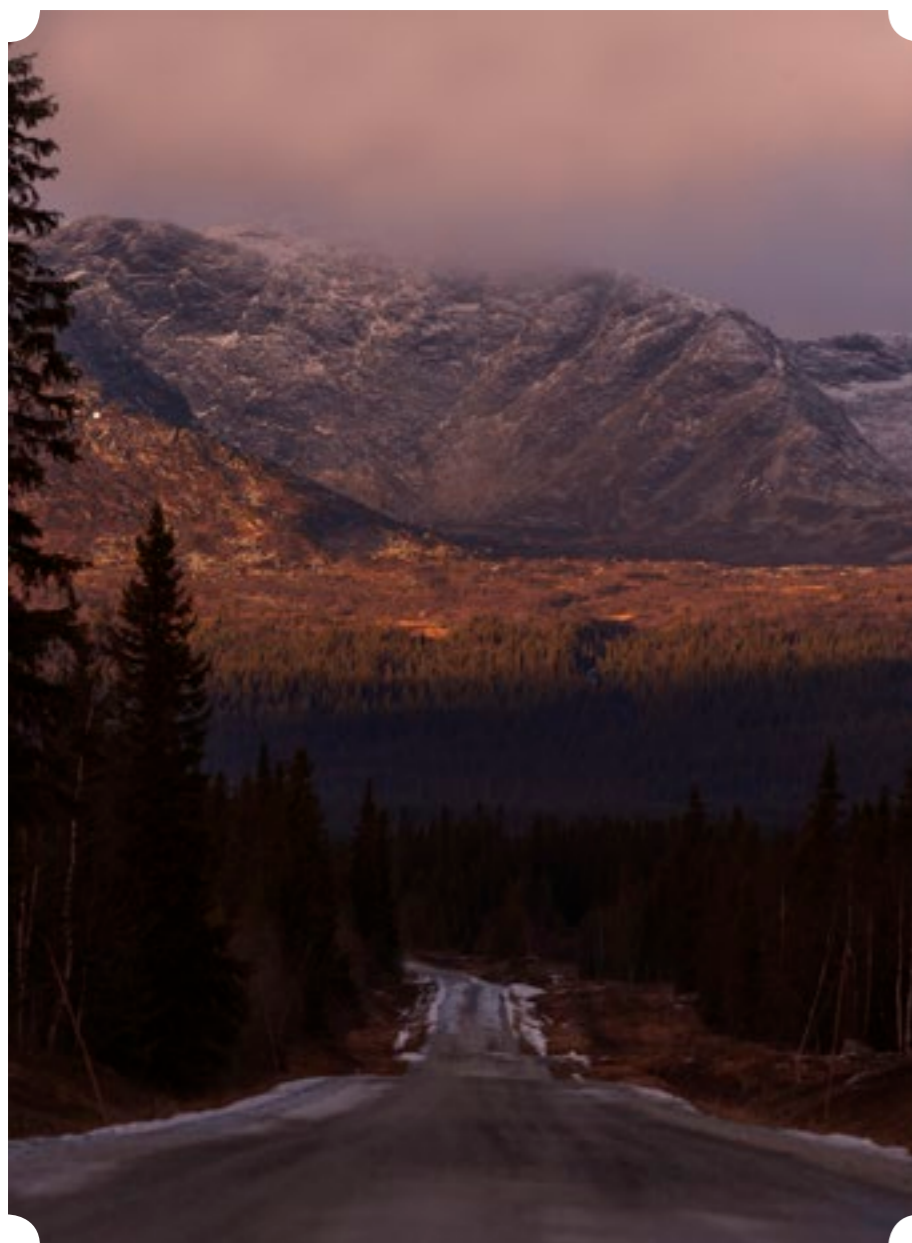

ViLHELMINA

Näringsliv, arbete & utbildning

NUMMER #3 - 2021

REDAKTION

Näringslivskontoret
Bogge Bolstad

Lärcentrum
Lars Gavelin

Arbetsmarknadsenheten
Chatarina Vesterlund

Utvecklingsenheten
Ulrica Olsson

Foto & layout
Hannele Bång

Kontakt:
naringsliv@vilhelmina.se

VILHELMINA LO!

INNEHÅLL

Sida #02 ~ Vi på redaktionen

Sida #03 ~ Innehåll

Sida #04 ~ Ledare

Sida #06~ Företagarna i Vilhelmina

Sida #09 ~ Från Aleppo till Vilhelmina

Sida #10 ~ E-tjänst öppnar för bättre dialog

Sida #13 ~ Fiske i Malgomaj blev arbetsträning för Cornelia

Sida #14 ~ Cornelia ser möjligheter

Sida #16 ~ Äger du mark eller lokaler?

Sida #18 ~ Workshop för bättre produktion

Sida #20 ~ Varför behövs kompetensutveckling?

Sida #23 ~ 22 nyanlända till Vilhelmina

Sida #24 ~ Enkätundersökning YH-utbildningar

Sida #25 ~ Framtidssäkra med laddstolpar

Vilhelmina näringsliv, arbete & utbildning är ett nyhetsbrev som skapas och ges ut av Näringslivskontoret, Lärcentrum och Arbetsmarknadsenheten i Vilhelmina. Nyhetsbrevet ges ut ett par gånger per år med syftet att uppdatera vad som händer i respektive verksamhet.

"Det är bra att fira framgångar men det är ännu viktigare att lära sig av misslyckanden"

- Bill Gates, grundare av Microsoft

“

**Vi på arbetsmarknadsenheten
möter dagligen
människor i arbetsför ålder som
inte vill något hellre än att ha ett
arbete men som just idag inte når
upp till de efterfrågade
kompetenserna.**

**Här kan vi tillsammans göra
skillnad.**

LEDARE

Snart har ytterligare ett år passerat, ett år som inneburit både utmaningar och nya möjligheter. Behovet av arbetskraft är fortfarande högt liksom svårigheten att hitta medarbetare med rätt kompetens. Att det råder en mismatch på arbetsmarknaden råder det inga tvivel om. Vi på arbetsmarknadsenheten möter dagligen människor i arbetsför ålder som inte vill något hellre än att ha ett arbete men som just idag inte når upp till de efterfrågade kompetenserna. Här kan vi tillsammans göra skillnad.

Det är ni företagare som utgör grunden i vår kommun och skapar möjligheter till jobb och inflytning. Att tillsammans med er skapa lösningar som gynnar både era företag och våra kommunmedborgare står högst upp på vår önskelista året om. Genom förståelse för varandras villkor och en bra dialog tror jag att vi kan fortsätta omsätta våra ambitioner till handling och resultat. Det är när vi jobbar tillsammans vi kan skapa möjligheter som gynnar alla i vår kommun.

Det är lätt att bli hemmablind och inte se de möjligheter som faktiskt finns runt hörnet och vi behöver alla bli påminda om detta ibland. Med det sagt vill jag önska er alla en trivsamt jul och ta gärna kontakt med oss om ni har frågor, idéer eller annat som rör arbetsmarknad eller kompetensförsörjning.

CHATARINA VESTERLUND

Arbetsmarknadshandläggare & projektmedarbetare SIKT 2.0

FÖRETAGARNA

Hej Företagare!

Vi i Företagarna (föreningen Företagarna) arbetar för att skapa ett bättre företagsklimat lokalt och nationellt. Vi vill ha ett företagarklimat fritt från regelkrångel och höga avgifter – där du som driver företag kan fokusera på det som du är bäst på. Vi vill att du ska lyckas med ditt företagande och ha roligt på vägen.

Tidigare har Vilhelminaföreningen arbetat mest med VisitVilhelmina men nu har vi valt att arbeta mer med företagarefrågor och mindre med krångelarrangemang och har därför under 2021 kunnat fokusera på frågan om det lokala näringslivsklimatet. Som du säkert läst mer om

i det här nyhetsbrevet har vi arbetat oss fram till ett samarbete med näringslivskontoret som vi tror kommer att ge fina resultat under 2022. Till exempel så kommer ett Näringslivsråd att inrättas. Vi ser fram emot ett nytt och spännande företagår 2022 och hoppas att du vill vara med då.

Som medlem får man utöver deltagande i den lokala föreningen en del fina förmåner, som till exempel olika rabatter, fri juridisk rådgivning och utbildningar. Läs gärna mer om det på foretagarna.se och tveka inte att höra av dig till oss.

Vi önskar dig en god julhandel och ett gott nytt företagår.

Sara Idenfors

Företagarna Vilhelmina

Föreningen med målet att skapa bättre förutsättningar för företagare

Att påverka beslutsfattare på högre nivåer kan vara svårt, kanske till och med omöjligt, för en enskild företagare. Men med rätt nätverk och drivkraft är det inte helt orimligt. Det är en av fördelarna med att tillhöra en grupp människor som arbetar mot samma mål - bättre förutsättningar för företagare.

Företagarna i Vilhelmina är en ideell förening med medlemmar från många olika branscher. Föreningen är å ena sidan känd för att anordna evenemang och aktiviteter för företagare, till exempel företagsgalan, men av olika anledningar har de ekonomiska möjligheterna att genomföra event inte funnits de senaste åren. Företagarnas syfte är å andra sidan att bistå med stöd och råd för att göra den enskilde företagarens röst hörd.

Sara Idenfors äger företagen Västerbottenssåpa, Västerbottenssåpa Städ samt Idenfors & Idenfors men är också vice ordförande i Företagarna Västerbotten. Hon menar att det är positivt för den enskilde företagaren att tillhöra ett nationellt nätverk som Företagarna. Framför allt en förening som har möjligheter att påverka på högre nivåer.

Det kan handla om att en företagare har ett problem, till exempel en regeländring som kommer försvåra för företaget och branschen. Den enskilda personen har svårt att nå fram till Magdalena Andersson och få fram budskapet. Företagarna lokalt har en "direkt väg" till regionskontoret med en Regionschef som i sin tur har ständig dialog för Företagarna med riksstyrelsen och media. Genom det

arbetssättet är det enkelt och snabbt att som medlem få sin röst hörd, berättar Sara.

Genom att tillhöra en förening har företagaren därför större möjligheter att påverka ur ett bredare perspektiv. Sara berättar att en fråga som ställs eller ett problem som lyfts av Företagarna hörs och syns, inte bara lokalt, utan även i riksmedia. Fabian Bengtsson som ordförande och Günther Mårder, vd för Företagarna, hörs båda flitigt i debatten. Det händer oftare än vi kan tro att små lokala företag "säger ifrån" och direkt får hjälp att lyfta sin fråga, berättar hon.

Sara är med i Företagarna för att hon vill kunna påverka förutsättningarna för företagare. Självklart är det inte helt fel med förmåner av andra slag, men att det är möjligt att föra sin talan och ställa sina frågor är det viktigaste av allt.

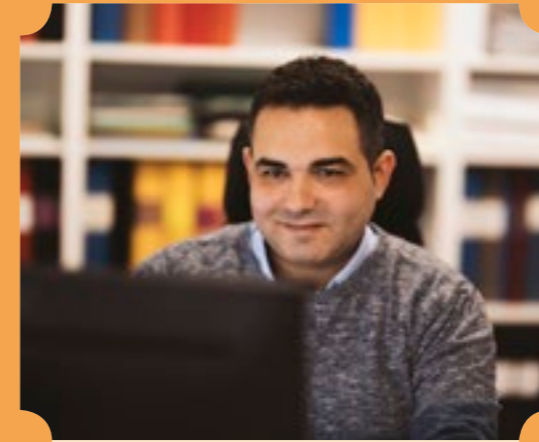
Jag hade faktiskt med en motion i riksstämman, och det var inte alls svårt att komma dit, säger hon.

Visionen med föreningen är att kunna anordna fler företagarevent som är till nytta för företagarna lokalt. Helst ska dessa ske med olika teman där företagarna kan få värdefulla tips och råd samt ta del av givande föreläsningar. Idealbilden är även att göra handling av andra goda idéer där företag kan samarbeta, till exempel att skapa ett gemensamt presentkort för Vilhelmina.

Vi måste arbeta för ett bra företagsklimat, där företag kan växa tillsammans, säger Sara.

FRÅN ALEPPO TILL VILHELMINA

Med en bakgrund som ekonom och en vilja av stål har Radi byggt sig ett trivsamt liv i Vilhelmina. Efter att ha läst Sfi och olika kurser hos Lärcentrum har han jobbat på ett kontor för bolaget Admin Factory, som startade upp i Vilhelmina 2017.

Radi Toutounji kom till Vilhelmina från Aleppo år 2014. Det tog lite drygt ett år att få uppehållstillstånd, och direkt han blivit beviljad började han studera på Sfi hos Vilhelmina Lärcentrum.

- Genom att studera svenska på Lärcentrum får man möta lärare som verkligen passar i sitt jobb och vet hur de ska hjälpa på rätt sätt, säger Radi. Han pratar gott om Sfi och menar att skolan inte kan ge ett språk, men de kan visa, uppmuntra och ge verktyg längs vägen.

När Radi kom till Sverige hade han målet att lära sig språket, för han ville hitta ett jobb så han kunde stanna kvar i Vilhelmina. Han menar att det kan vara kämpigt de första veckorna, men att det blir lättare med tiden när man lär känna nya människor. Och vännerna är en av de största anledningarna till att han väljer att stanna kvar i Vilhelmina, trots att han har möjligheten att flytta härifrån.

När Radi har varit bortrest och kommer tillbaka till Vilhelmina känner han sig som hemma. Han menar att man får en speciell plats där man känner sig trygg, och hans platser är Vilhelmina och Aleppo. Han upprepar att Vilhelmina är hans hem, och det är här han vill leva.

Utöver vännerna spelar också hans arbete en roll i att han valt att stanna kvar. Radi utbildade sig till ekonom på universitet i sitt hemland, och har valt att fortsätta den vägen här i Sverige också. Samtidigt som han läste på Sfi påbörjade han kurser i redovisning hos Vilhelmina Lärcentrum, enbart med syftet att lära sig de svenska termerna inom ekonomispråket. Han läste också kursen affärsjuridik, eftersom lagar och riktlinjer skiljer sig mellan olika länder.

- Men jag läste också en kurs till värdbiträde, för jag ville vara säker på att jag skulle kunna försörja mig här, säger Radi. Jag planerade att stanna och då behövde jag ett jobb, oavsett vad. Nu har jag varit här i snart åtta år.

Idag jobbar Radi på Admin Factory, en redovisningsbyrå som har kontor i Malmö, Stockholm och Vilhelmina. Han ansvarar för de norrländska kunderna. Inom företaget finns många flerspråkiga medarbetare vilket har bidragit till att bolaget har kunder som pratar andra språk än svenska. Radi själv pratar svenska, engelska och arabiska och ser det som en styrka i arbetslivet.

- Att kunna erbjuda redovisningstjänster och ekonomisk konsultation på flera språk är viktigt i dagens Sverige, säger Radi.

— E-TJÄNST ÖPPNAR DÖRRAR FÖR BÄTTRE DIALOG

Kan en ny e-tjänst vara det som stärker samarbetet mellan företagarna och Vilhelmina kommun? Det tror Rebecca Hansson, vice ordförande i Företagarna Vilhelmina, och menar att många problem bottnar i missförstånd.

Förra veckan lanserade Vilhelmina kommun en ny e-tjänst för att anmäla osund kommunal konkurrens. En verksamhet inom kommunen kan konkurrera med ett företag på ett sätt som hämmar en effektiv konkurrens, och det är nu möjligt för företagare och privatpersoner att flagga detta. Syftet är att kommunen och företagarna ska föra en dialog kring hur samarbetet kan fungera bättre. Rebecca Hansson, vice ordförande i Företagarna Vilhelmina och VD för egna företaget SESNordic, tycker att detta är en bra funktion att öppna upp för dialog.

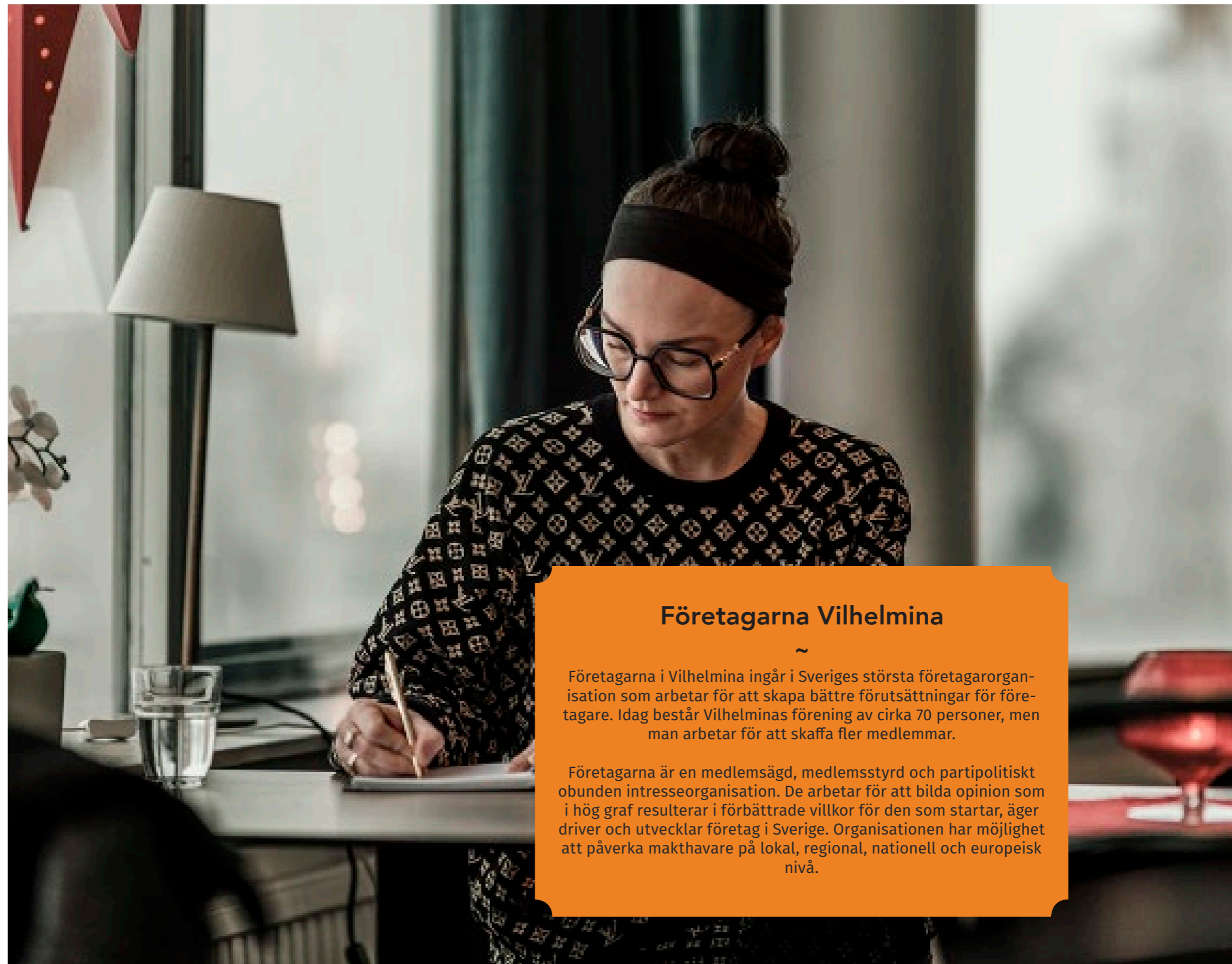
Företagarna i Vilhelmina vill se en bättre kommunikation med Näringslivskontoret och vill arbeta för ett bättre samarbete. Denna tjänst är ett bra steg på vägen.

- Det sker lätt missförstånd, till exempel om konkurrens, och genom att kunna föra en diskussion kring detta kommer vi att komma långt, menar Rebecca. Men, jag tror inte att konkurrens är ett så stort problem som många tror.

Mycket handlar om attityder menar Rebecca och anser att med goda attityder gentemot varandra kommer kommun och företagare att komma långt tillsammans. Näringslivskontoret finns med syftet att stötta företagarna, men det är svårt att nå ut med tydlig information.

- Det är viktigt för företagarna att dela med sig av sina synpunkter, samtidigt som kommunen måste få en chans att bemöta de åsikter som företagarna har, menar Rebecca.

Du kan läsa mer om **osund kommunal konkurrens** på Näringslivskontorets hemsida.

Företagarna Vilhelmina

Företagarna i Vilhelmina ingår i Sveriges största företagarorganisation som arbetar för att skapa bättre förutsättningar för företagare. Idag består Vilhelminas förening av cirka 70 personer, men man arbetar för att skaffa fler medlemmar.

Företagarna är en medlemsägd, medlemsstyrd och partipolitiskt obunden intresseorganisation. De arbetar för att bilda opinion som i hög grad resulterar i förbättrade villkor för den som startar, äger driver och utvecklar företag i Sverige. Organisationen har möjlighet att påverka makthavare på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

FISKE I MALGOMAJ BLEV ARBETSTRÄNING FÖR CORNELIA

Många turister passerar det fem mil långa fiskevattnet Malgomaj och behovet av bra och väl skötta rastplatser blir allt större. För ideell arbetskraft är sju rastplatser mycket att hantera, och därför valde Malgomaj fiskevårdsområde att ta hjälp av Cornelia arbetsträning.

I över fyra år har Cornelia hjälpt Malgomaj fiskevårdsområde att underhålla rastplatser ända från Skansholm till Lövnäs och Hornsjö. Samarbetet startade med att fiskevårdsområdet behövde hjälp att montera vindskydd, och har därefter utvecklats till mer än så.

- Rastplatser är uppskattade av både fisketurister och vanliga turister, så det krävs en del tillsyn, säger Kenneth Fjellstedt, ordförande i Malgomaj fiskevårdsområde.

Många människor passerar Vilhelmina och åker uppåt mot både Sagavägen och Vildmarksvägen. Det är husbilar och fiskare som är de vanligaste gästerna, och många dras till den fem mil långa sjön Malgomaj både för sin skönhet men också för det fina fiskevattnet. Malgomaj har ett av Sveriges bästa rödingfiske och lockar människor från hela landet, men också från hela världen.

- Men det blev för mycket för oss som arbetar ideellt att hantera underhållet av dessa rastplatser, säger Kenneth. Vi behövde någon som kunde

hjälpa oss att ta hand om avfall från våra turister, och därför kontaktade vi Cornelia.

Roger Eriksson, arbetsledare på Cornelia, berättar att de monterat ungefär två vindskydd per år, som är utspridda över ett väldigt stort område. De har också installerat campingbord, utedass och rejäla grillplatser. Utöver det tar de också hand om allt underhåll året om. Arbetslaget städar, röjer och tömmer utedassen varannan vecka, och ibland oftare.

- Det blir ju ett stort problem, för ingen vill egentligen ta hand om det. Att tömma ett dass och städa andras skräp är inte ett roligt jobb, framför allt inte för någon som arbetar ideellt, menar Roger.

Cornelias verksamhet har funnits sedan 1992 och arbetar för att hitta en meningsfull sysselsättning till människor som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Man arbetar för att skapa ingångar till arbete genom att bistå med rätt stöd och ett gott samarbete med olika företag och verksamheter.

- Vi är väldigt tacksamma över att få arbeta med Malgomaj fiskevårdsområde, vi behöver jobb till vår personal för att kunna bedriva denna typ av arbetsträning, säger Roger.

"Vi behövde någon som kunde hjälpa oss ta hand om avfall från våra turister."

- Kenneth Fjellstedt, ordförande Malgomaj Fiskevårdsområde

CORNELIA SER MÖJLIGHETER

Cornelia startade 1992 genom ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen och Vilhelmina kommun. Man har alltid arbetat med målet att hitta meningsfull sysselsättning till individer som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden genom att erbjuda olika former av arbetsmarknadsinsatser utifrån den enskildes unika behov.

Alla människor kan delta i samhället och arbetslivet med rätt stöd. Ett gott samarbete med företag och arbetsgivare ses som en framgångsfaktor, vilket kan göra vägen till arbete och studier mycket lättare. På

Cornelia skapas fler ingångar till arbete för dem som har svårt att hävda sig på den reguljära arbetsmarknaden. Det finns möjlighet att utgå från personens egna idéer och intressen, vilket medför att resurser därmed kan tas tillvara.

Verksamheten bedriver snickeriverkstad och industrilackering, samt utför andra tjänster såsom skötsel av gapakojor, entré- och trappskottning, parkarbete med mera. Samarbetet med Malgomaj Fiskevårdsområde har pågått i cirka fem år.

Cornelia har hjälpt Malgomaj Fiskevårdsområde att montera vindskydd och utedass. De sköter också underhåll av rastplatser från Skansholm till Lövnäs och Hornsjön.

ÄGER DU MARK ELLER LOKALER?

Många företag förväntas etablera eller utveckla sitt företag i norra Sverige framöver. Därför startas nu mark- och fastighetsägarnätverket med syfte att slussa förfrågningar till och mellan ägare av mark eller lokaler. Kanske är det just din mark eller lokal som öppnar upp för nya möjligheter!

Publicering och marknadsföring av dina objekt ingår i erbjudandet. Inga förbindelser är förknippade med att delta, och det är helt kostnadsfritt.

Kontakta oss på näringslivskontoret för mer information.
naringsliv@vilhelmina.se

LEAN PRODUCTION FÖR BÄTTRE PRODUKTION

Lean production, ett världsledande produktionssystem som Toyota tagit fram, är en filosofi där man effektiviserar produktionen hos ett företag och jobbar för ett lugnare tempo. Inlandets Teknikpark har tillsammans med Vilhelmina Lärcentrum anordnat en workshop i tre delar för såväl stora som små företag som vill förbättra sina resultat.

Lean production fungerar som en filosofi, en grundläggande princip för alla som verkar inom industriproduktion och tjänsteföretag. Som företag utgår man från ett mål med sin verksamhet och tar sedan reda på vilket läge man befinner sig i. Man betraktar verksamheten från ett perspektiv för att arbeta fram en startpunkt. På så sätt ser man då en skillnad från var man är till vart man ska.

Det verkar busenkelt när jag förklarar det så här, säger Eva Lindberg, Teknikparkens kompetens inom miljöteknik och Lean. Men till saken hör att det kan vara svårt för ett företag att se vilka problem man har i sin produktion, och det kan vara svårt att veta var man påbörjar arbetet att förändra verksamheten.

Inlandets Teknikpark har i samarbete med Vilhelmina Lärcentrum anordnat en workshop med Gert Frick, expert inom Toyotas produktionssystem med erfarenhet från Scania, Volvo och JMAC, i spetsen. Workshopen är digital och uppdelad på tre dagar där man tittar på vad personerna eller verksamheten gör.

Det finns alltid problem i en verksamhet, menar Eva, men det kan vara svårt för dem som arbetar att se problemtiken själv.

Vi pratar om åtta olika typer av slöserier, berättar Eva. Denna workshop är uppbyggd efter Toyotas världsledande koncept för produktionssystem, där man menar att om man inte använder de anställdas kreativitet skapas automatiskt ett slöseri.

De åtta slöserierna är i korta drag att behöva vänta utan att kunna göra något åt det, att behöva röra sig onödigt, att överarbeta, att lagra mer än nödvändigt, att omarbeta, transportera mer än nödvändigt, överproducera och sist att inte utnyttja kreativitet. Dessa slöserier har ett tydligt samband till arbetet med hållbarhet, och Eva menar att företag kan ISO-certifiera sig men ändå inte riktigt ha förståelse för hur de ska arbeta långsiktigt.

Det är i allmänhet svårt att arbeta med hållbarhetsfrågor i en verkstadslokal där maskiner är igång hela dagarna, värme- och ventilationssystemen är ineffektiva, och så vidare, säger Eva. Men vår vision med denna workshop är att föra in idéerna om hållbar produktion till inlandet, där det också blir viktigt att se sina anställda som tillgångar, så som Toyota gör. Detta handlar inte om att ta bort personal, utan om att använda anställda till exempelvis utvecklingsfrågor.

Inlandets Teknikpark har samarbetat med Lärcentrum under många år. Alla utbildningar som Teknikparken har går genom Lärcentrum, och hittills har de samarbetat kring kurser inom Livscykelanalys, inköp och affärssystem.

Grundtanken med Teknikparken är att det ska finnas ett samarbete mellan industri, samhälle och akademi, säger Eva. Alla verksamheter mår bra av att interagera med varandra, och då måste man ta hänsyn till vilka utbildningar som vi har och vilka utbildningar som företagen behöver, för att därefter ta fram nya.

Q

**Varför behövs
kompetensutveckling?**

A

Utvecklingstakten i alla företag är hög med ökande krav från beställare och kunder. Kompetensutveckling - nytt lärande för personalen, är en av de viktigaste konkurrensfaktorerna. Med nytt lärande håller sig företagen a jour med lagstiftning, metoder och ny teknik. Kompetensutveckling är en överlevnadsfråga i de flesta branscher - och en konkurrensfördel för företag i utveckling.

22 NYANLÄNDA TILL VILHELMINA

Immigrationservice har precis som alla andra verksamheter blivit påverkad av den rådande pandemin. Mottagandet har haltat en del och familjer som skulle ha anlänt under 2020 har istället förts över till 2021.

Sammanlagt har vi i år tagit emot 17 personer. En av de nya familjerna har fått tillökning under hösten och vi kan då räkna in 18 nyanlända i kommunen. I skrivande stund väntar vi på den sista familjen som består av 4 familjemedlemmar. I och med det skulle vi sammanställa mottagandet år 2021 med 22 individer.

Länsstyrelsen har gjort en överenskommelse med kommunen om mottagande av 15 personer 2022.

Maria Engberg är immigrations- och arbetsmarknadshandläggare i kommunen. Marko Pranjic arbetar som integrationsassistent.

Vi ser med spänning fram emot ett nytt och händelserikt år med ett gott mottagande av nya Vilhelminabor.

ENKÄTUNDERSÖKNING YH

<https://sv.surveymonkey.com/r/VilhelminaYH2022>

Akademi Norr har påbörjat en kartläggning av vilka utbildningar det finns behov av under det kommande året. Detta är ett bra tillfälle för dig som företagare att vara med och påverka utbudet av yrkeshögskoleutbildningar i Övre Norrland.

Yrkeshögskolan är en eftergymnasial utbildningsform som oftast är kortare än traditionell högskola. Utbildningen håller högt tempo och upplägget är varierat mellan teori och en större del praktik. Eleverna läser LIA, lärande i arbete, som utbildar eleverna till en tydlig yrkesroll med hjälp av en handledare på en eller flera olika arbetsplatser. Det erbjuds idag YH-utbildningar inom många olika områden, och det tas kontinuerligt fram nya utbildningar.

Som arbetsgivare är man delaktig i att ta fram utbildningar som genererar skräddarsydd kompetens utefter de aktuella behoven. Företagen behöver inte söka yrkeshögskoleutbildningar, utan det finns specifika organisationer och företag som arbetar med det.

Sista dag att delta är 31 januari 2022.

Vid frågor om enkäten, kontakta:

Sara Kandel 073-080 04 37, info@akademinnorr.se, Akademi Norr

Kopiera länken ovan för att komma till enkäten.

FRAMTIDSSÄKRA MED LADDSTOLPAR

På näringslivskontoret har vi påbörjat ett hållbarhetsarbete inriktad på omställning mot eldrivna fordon. Vi jobbar i huvudsak med att hjälpa företag som vill undersöka möjligheten att sätta upp laddare för elbilar. För besöksnäringen är det extra viktigt att vi kan erbjuda laddmöjligheter i hela kommunen. Vi har haft en första träff med företag och föreningar på Kolgårdens Camping där det var 28 personer som kom för att få information från näringslivskontoret och länsstyrelsen.

Vi kommer att erbjuda de företag som vill sätta upp laddpunkter hjälp med rådgivning, affärsmodell, budget och eventuell stödansökan för investeringen.

Går ditt företag eller din bostadsrättsförening i tankarna att installera laddpunkter, så ta gärna kontakt med Bogge Bolstad på näringslivskontoret.

Foto: Bogge Bolstad

**VILHELMINA
SES!**

**God jul
& gott nytt år!**

